

и других елемената који имају негативан утицај на животну средину. Ова решења захтевају значајна финансијска средства, али такође омогућавају веће приносе смањењем трошкова и стварањем додатне вредности.

Прелазак на одрживи прехранбени систем захтева колективни приступ, укључивање актера на свим нивоима, од креатора политика до цивилног сектора, произвођача, академске заједнице, грађана. Спровођењем Стратегије „Од њиве до трпезе“ ЕУ може имати улогу у успостављању глобалних стандарда. До краја 2023. Европска комисија ће усвојити посебан законодавни оквир за одрживе системе исхране чији ће основни циљ бити промоција кохерентности политике на националном и на нивоу ЕУ, увођење одрживости у све политике везане за храну и јачање отпорности прехранбених система. Поред нових иницијатива, неопходно је наставити спровођење постојећег законодавства, посебно у области добробити животиња, употребе пестицида и заштите животне средине како би се обезбедила правична транзиција.

Стратегија и циркуларна економија

Циркуларна биекономија и даље се недовољно примењује у пољопривреди. На пример, напредне биорафинерије које производе биођубрива, протеинску храну, биоенергију и биохемију нуде могућности за прелазак на климатски неутралну европску економију и отварање нових радних места у примарној производњи. Пољопривредна газдинства имају потенцијал да производе биогас из других извора као што су отпад и остаци из прехранбене индустрије, а могуће је поставити соларне панеле и топлотне пумпе у сеоским домаћинствима. Ове врсте инвестиција имају предност за подршку у оквиру мера руралног развоја ЗПП. Циркуларна биекономија подразумева и боље складиштење и паковање хране, које ће допринети бољем квалитету али и смањењу прехранбеног отпада

Стратегија „Од њиве до трпезе“ и Република Србија

Стратегија „Од њиве до трпезе“ утицаће посредно и на земље изван ЕУ које ће морати да припремају национална стратешка документа и правни оквир у складу са Стратегијом и другим стратешким документима ЕУ. Једино на тај начин моћи ће да се укључе у стварање прехранбеног система ЕУ, који треба да постане глобални стандард за одрживост, и тако сачувају своје место у трговинским односима са Унијом и на тржишту ЕУ. То значи да ће се и на храну која се извози на тржиште ЕУ из трећих земаља примењивати исти стандарди, као на храну произведену у ЕУ. Утицај Стратегије ће свакако бити већи на земље које имају развијеније трговинске односе са ЕУ, а међу којима је и Република Србија.

Пољопривредни произвођачи у Републици Србији имају могућност коришћења ИПАРД фондова за унапређење стандарда производње и примену нових, иновативних решења која су у складу са циљевима ЕУ Стратегије „Од њиве до трпезе“. Такође, за развој истраживања примењивих у пољопривреди, Република Србија може да користи и друге видове ЕУ подршке као што је програм Хоризонт Европа (*Horizon Europe*) који је кључни програм ЕУ за финансирање истраживања и иновација са буџетом од 95,5 милијарди евра.

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

www.minpolj.gov.rs
E-mail: office@minpolj.gov.rs

Овај летак објављен је уз помоћ Европске уније. За садржину овог летка искључиво је одговоран Weglobal и та садржина не одражава званичне ставове Европске уније.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Пројекат финансира
Европска унија

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

СТРАТЕГИЈА Од њиве до трпезе

За правичан, здрав и еколошки
прихватљив прехранбени
систем

У оквиру *Европског зеленог договора*, усвојен је низ стратешких докумената који се баве питањима важним за пољопривреду и рурални развој као што су: Стратегија „Од њиве до трпезе“, Стратегија биолошке разноврсности, Закон о клими, Акциони план за циркуларну економију и Акциони план за органску пољопривреду.

Стратегија „Од њиве до трпезе“ налази се у средишту Зеленог договора, свеобухватно се бави изазовима одрживости прехранбеног система и препознаје нераскидиву везу између здравих људи и здраве животне средине. Стратегија дефинише посебне циљеве који се желе постићи у области пољопривреде

и прехранбене индустрије и један је од инструмената за постизање циљева одрживог развоја Уједињених нација. Спровођењем Стратегије биће омогућен прелазак на одрживи прехранбени систем који гарантује безбедност у ланцу снабдевања и приступ здравим намирницама које потичу из здраве животне средине. Пандемија COVID-19 нагласила је важност снажног и отпорног прехранбеног система у свим околностима и значај да се обезбеде довољне залихе хране приступачне за све грађане. Обезбеђивање стабилности дохотка пољопривредника, који је нижи у односу на друге категорије радника, од суштинске је важности за опоравак од кризе која их је задесила услед пандемије.

Мере подршке дефинисане новом Заједничком пољопривредном политиком (ЗПП) и подршка кроз друге фондове омогућиће пољопривредним произвођачима лакши прелазак на одрживу производњу. Храна која се буде производила на тај начин имаће већу вредност, а самим тим и пољопривредни произвођачи веће приходе.

Циљев

Стратегија „Од њиве од трпезе“ односи се на пољопривреду и тржишни ланац пољопривредних и прехранбених производа и поставља циљеве до 2030. године које треба достићи на нивоу Европске уније (ЕУ).

Основни циљев:

Обезбеђивање прехранбене сигурности

Стимулисање одрживе прераде хране, дистрибуције и прехранбених услуга

Промовисање одрживе потрошње хране и прелазак на здраву и одрживу исхрану

Смањење отпада и губитака хране

Борба против превара у вези са храном у ланцу снабдевања

Да би се наведени циљев

Смањити употребу и ризик од употребе пестицида за 50%

Смањити губитке хранљивих састојака за најмање 50%

Смањити употребу ђубрива за најмање 20%

Смањити употребу антимикробних средстава за животиње за 50%

Повећати заступљеност органске пољопривреде са садашњих 8% на најмање 25% пољопривредног земљишта до 2030. и омогућити значајан пораст органске аквакултуре

Преполовити прехранбени отпад по глави становника на нивоу малопродаје и потрошача

Обезбедити одрживо обележавање хране

Сви актери прехранбеног ланца морају дати допринос у постизању његове одрживости. Пољопривредници и рибари морају брже да трансформишу методе производње и да на најбољи начин примене решења заснована на природи и дигиталним технологијама, која ће допринети бољој отпорности на климатске утицаје и смањити употребу пестицида, минералних ђубрива